

Vážený pan
Ing. Pavel Sekáč, Ph.D.
Ing. Josef Tabery
Ing. Kateřina Bělinová
Ministerstvo zemědělství ČR
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

v Praze dne 17. října 2023

zasláno datovou schránkou: yphaax8

email: pavel.sekac@mze.cz, josef.tabery@mze.cz, katerina.belinova@mze.cz

kopie: Marta.Kristenova@mze.cz

**Vážená paní ředitelko,
vážený pane vrchní řediteli,
vážený pane řediteli,**

dovolte mi v návaznosti na jednání pracovní skupiny Monitorovacího výboru SP SZP 2023–2027 k novele návrhu nařízení k přímým platbám, které se uskutečnilo 13. října zaslat zásadní připomínky Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ ČR) k návrhu Nařízení Vlády, o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o stanovení podmíněnosti plateb zemědělcům. Zároveň si dovoluujeme zopakovat naše připomínky, které jsme zasílali v lednu 2023 a které nebyly do aktuálního znění NV zpracovány.

Nařízení Vlády o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům

K § 3

Vzhledem k tomu, že definice zemědělské činnosti v tomto nařízení je v nařízení vlády uvedena pouze ke vztahu posuzování podmínky aktivního zemědělce a má vliv na to, co se započítává do zemědělských příjmů, považujeme za nutné, aby byla využita plně definice ze zákona o zemědělství. Požadujeme proto uvést definici zemědělské činnosti uvedenou v § 3 takto:

„Pro účely tohoto nařízení se za zemědělskou činnost považuje zemědělská výroba podle § 2e odst. 3 písm. a) až e) zákona o zemědělství a udržování dílu půdního bloku ve stavu pro pastvu hospodářských zvířat.“

K § 4

ASZ ČR požaduje, aby bylo na přelomu roku na Portálu farmáře SZIF umožněno zemědělcům ověření plnění podmínky aktivního zemědělce, tak jako tomu bylo v tomto roce, a to s ohledem na limitované kapacity auditorských společností.

K § 13, 15, 16, 17, 19, 21 odst. 1

Požadujeme úpravu rozhodného termínu pro posuzování evidence půdy na 30. září, protože k předávání půdy mezi zemědělci standardně dochází k 1. říjnu a termín 31. října je tedy zásadním omezujícím prvkem pro zemědělskou praxi.

K § 13 odst. 2, odst. 3, odst. 17 a odst. 18

V souvislosti s podmínkou povinného počtu pěstovaných plodin opakovaně požadujeme zpřísnění pro podniky nad 1000 ha, a to formou navýšení počtu pěstovaných plodin a řešením na úrovni katastrů. Současné nastavení je velmi benevolentní vůči největším podnikům s několikatisícovou výměrou.

Např. podnik hospodařící na 10 ha musí povinně pěstovat minimálně dvě plodiny, naproti tomu podnik o výměře 4 000 ha má povinnost pěstovat pouze čtyři plodiny a z toho jednu může mít až na 3000 ha.

Zároveň v rámci nově zavedených výjimek v odst. 3, žádáme o přehodnocení nastavení limitu 30 hektarů, který způsobí, že žadatel, který překročí výměru 30 ha G bude muset povinně střídat tři plodiny, což je zbytečně přísné nastavení.

K § 13 odst. 5

Domníváme se, že by bylo vhodné posuzovat výměru i se započtením kultury P – tedy návětí odstavce 5 změnit takto:

„(5) Žadatel, jehož výměra půdy evidované ke dni podání žádosti v evidenci využití půdy jako druh zemědělské kultury standardní orná půda, travní porosty a, úhor a plocha s víceletými produkčními plodinami přesáhne 30 hektarů“

K § 13 odst. 9

Podmínka zpracování výpočtu pro vyhodnocení udržitelnosti hospodaření s organickou hmotou za aktuální situace, kdy k tomuto výpočtu chybí jakákoliv uživatelsky přijatelná aplikace v Portálu farmáře, se v praxi ukázala jako zcela nadbytečná administrativní zátěž a požadujeme proto její úplné zrušení.

K § 14

V souvislosti s podmínkami pro celofaremní platbu na úhor opakovaně upozorňujeme na nesmyslné nastavení podmínek v NV č. 307/2014, kde je zakotvena povinnost do 31. srpna zajistit mulčování nektarodárného úhoru. Tato podmínka nutí zemědělce, aby v době květu, a tedy masivního výskytu hmyzu, nektarodárný úhor, který je na konci léta často jedinou potravou pro hmyz, zlikvidovali, což je zcela proti tomu, k čemu má tento porost sloužit, tedy k návratu biodiverzity do přírody. Žádáme tedy o přehodnocení této nekonceptní podmínky.

K § 15 odst. 1 písm. a) a odst. 2

Požadujeme, aby bylo umožněno rozorání kultury G po 31. 8. pro všechny zemědělce, nejen pro ekology. K vyžadování podmínky držet kulturu G až do 31. 10. neexistuje žádný racionální důvod a posun na 31. 8. je nutný z hlediska agrotechnických lhůt setí ozimů. V návaznosti na tento požadavek je nutné upravit i znění odst. 2, které v současném návrhu nezohledňuje ani výjimku pro ekologické zemědělce, respektive celý odst. 2 zrušit, neboť plně postačuje ustanovení v § 15 odst. 1 písm. a) (analogicky k ostatním kulturám).

K § 16 odst. 1 písm. a)

Požadujeme, aby bylo umožněno provádět vyklučení sadů po 31. 8. Jedná se o běžný agrotechnický postup.

K § 17 odst. 1 písm. a)

Požadujeme, aby bylo umožněno provádět vyklučení vinic po 31. 8. Jedná se o běžný agrotechnický postup.

K § 24

Navýšení podílu neprodučních ploch u prémiové ekoplatby na 7 % požadujeme za příliš vysoké. Především ale požadujeme do nápočtu neprodučních ploch zařazení nejenom liniových úhorů, ale do výše 5 % umožnit plnění této prémiové ekoplatby zeleným a nektarodárným úhorem a všemi typy ochranných pásů.

Rovněž považujeme za velmi důležité zabývat se možností zahrnutí vnějších krajinných prvků, nepravidelných okrajových ploch a ploch s agrolesnickými systémy, a to jak pro základní, tak pro prémiovou ekoplatbu. Téma krajinných prvků je obecně dlouhodobě neřešené a způsobuje v zemědělské praxi velké problémy.

K § 24b

Se zaváděním opatření na podporu precizního zemědělství pouze v podobě řešení dávkování a aplikace fosforu a dusíku, tj. dvou prvků, zásadně nesouhlasíme. Jedná se o administrativně náročný model, který nesměřuje k žádnému strategickému cíli, předpokládá vysoké vstupy (surovina, rozbor, zpracování bilance...) a směřuje na sledování pouze dvou prvků, což vůbec neodpovídá již samotné definici precizního zemědělství podle Mze, která je velmi komplexní. Fosfor je navíc velmi drahým prvkem, se kterým zemědělci zcela určitě neplýtvají a používají jej jen v takovém množství, které je potřebné.

Vzhledem k povaze a velké variabilitě precizního zemědělství, a tedy velké náročnosti nastavení tohoto opatření považujeme za vhodnější, aby bylo od podpory precizního zemědělství v rámci obálky přímých plateb, coby jednoho z možných ekoschémat, zcela

ustoupeno, případně aby bylo toto opatření nastaveno takovým způsobem, který budou moci využít nejen velké a mechanizací plně vybavené farmy, ale všichni hospodáři. Znovu zdůrazňujeme, že podporu precizního zemědělství požadujeme i z dříve uvedených důvodů realizovat především prostřednictvím investičních podpor v rámci druhého pilíře PRV.

K § 26 odst. 1 písm. d)

Navrhujeme umožnit splnění podmínky minimálního vzdělání také formou praxe na farmě podle vzoru z jiných zemí EU (v Německu například dvouletá praxe s pravidelnou pracovní dobou minimálně 15 hodin týdně).

K § 36 odst. 6

Zásadně nesouhlasíme s tím, aby možnost žádat o podporu na chov telete masného typu byl omezen minimálním limitem tří kusů a požadujeme celý odstavec vypustit.

K § 37 odst. 3

Zásadně nesouhlasíme s tím, aby na žadatele byly kladeny dodatečné administrativní požadavky. Požadujeme zrušení podmínění platby na dojnice zapojením hospodářství do kontroly užitkovosti. Jedná se o zbytečnou byrokratickou povinnost, která navíc menší farmy s dojnici ekonomicky zatíží (kontrola užitkovosti je placená služba – čím menší chov, tím vyšší platba za dojnici). V kontrole užitkovosti sice není zapojeno cca 4 % dojnic (zhruba 14 000 ks), což se může zdát jako malé číslo, ale vyjádřeno počtem subjektů, které tyto dojnice chovají je to cca 64 % stávajících chovatelů.

Jako jednu z možností, jak plnit kritérium kvality navrhujeme, aby jej automaticky plnili všichni chovatelé, kteří prodávají mléko nebo zpracované výrobky k lidské spotřebě. Všichni takoví chovatelé jsou automaticky pod dozorem Státní veterinární správy a musí tedy zodpovídat za kvalitu své produkce.

K Příloze č. 12

Navrhujeme zásadně zvýšit váhové koeficienty u nejcennějších neprodukčních ploch (zejména u krajinných prvků a pásů) tak, aby byla motivace zemědělců tyto plochy vytvářet a udržovat co nejvyšší. Na základě letošních zkušeností je zřejmé, že stávající výše váhových koeficientů je zcela nedostatečná.

Nařízení Vlády o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům

K § 2

Požadujeme, aby kultura ozimé a jarní plodiny byly považovány za dvě plodiny.

K § 5 odst. 1 písm. f)

Zásadně nesouhlasíme s tím, aby součástí environmentálně citlivých ploch bylo celé 3. aplikační pásmo zranitelných oblastí. Požadujeme, aby do environmentálně citlivých ploch byly zařazeny v rámci 3. aplikačního pásma zranitelných oblastí pouze půdy s vysokým rizikem infiltrace označované jako aplikační pásmo 3b.

K § 5 odst. 2

Obáváme se, že vyškrtnutí písmene i) bude znamenat, že všichni žadatelé, kteří v roce 2023 převedli kulturu T na kulturu U, obdrží v roce 2024 sankci. Požadujeme proto vysvětlení, jak je vyškrtnutí tohoto písmene myšleno.

K § 8

V návaznosti na naše předchozí stanoviska požadujeme, aby byla umožněna taková řešení v SEO a MEO oblastech, která by měla být dostupná pro všechny dotčené zemědělce bez náročných požadavků na vysoké investice do půdoochranných technologií. Opatření by měla více zohledňovat a oceňovat hospodaření na menších plochách v těchto oblastech a více oceňovat trvalá a přirozená protierozní opatření. Zároveň požadujeme, aby povinnost plnění tohoto standardu byla posunuta na rok 2026, protože jeho nastavení a erozní vrstva v LPIS nejsou stále uspokojivě připravené pro zemědělskou praxi.

K § 12 odst. 8

Odmítáme bezdůvodné zavádění nového omezujícího termínu pro setí mezipločin a naopak požadujeme, aby jedinou podmínkou bylo, že meziplodina musí být na stanovišti 8 týdnů, což je mnohem flexibilnější pro zemědělskou praxi.

K § 13

Rozumíme záměru předkladatele, který spočívá v obecné ochranně krajinných prvků, nicméně požadujeme s ohledem na právní jistotu žadatelů, přeformulovat návětí § 13, tj. doplnit červený text a vypustit přeškrtnutý text: „*Žadatel zajistí ochranu krajinného prvku podle nařízení vlády upravujícího podrobnosti evidence využití půdy **evidovaného v evidenci využití půdy** nebo krajinného prvku ~~nevidovaného v evidenci využití půdy~~ před zrušením a poškozením tak, aby nedošlo*“.

V případě, že SZIF bude chtít uplatnit nález poškození nebo zrušení krajinného prvku a tento prvek nebude evidován v LPIS, domníváme se, že nejprve musí SZIF zahájit řízení o zaevidování krajinného prvku do LPIS, k čemuž ho zákon o zemědělství opravňuje. Teprve po zaevidování krajinného prvku do LPIS je možné uplatnit nález poškození nebo zrušení krajinného prvku. Tento požadavek je logický i s ohledem na to, že písm. a) definuje snížení výměry krajinného prvku jako typ poškození. Bez toho, aby byl krajinný prvek evidován v LPIS nelze posuzovat, zda došlo ke snížení výměry krajinného prvku či nikoliv. V souvislosti s naší

přípomínkou si dovoluujeme upozornit na rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 5 A 4/2021-31 ze dne 30. 8. 2022 ve věci sporu mezi Ministerstvem zemědělství a panem Miroslavem Skopalem-Procházkou, který se týkal právě situace, kdy se SZIF snažil uplatnit sankci za poškození domnělého a neevidovaného krajinného prvku. Jak plyne z rozsudku, je uplatnění sankce za poškození neevidovaného krajinného prvku soudně nepřezkoumatelné a nelze ho tudíž uplatňovat.

K § 14

Rozumíme záměru předkladatele, který spočívá v obecné ochraně ptáků při hnízdění, nicméně se domníváme, že je nutné kopírovat přístup k ochraně ptáků zakotvený v zákoně č. 114/1992 Sb. a v prováděcí vyhlášce č. 189/2013 Sb., v platném znění. Znění, které navrhuje předkladatel, by umožnilo sankcionovat případy, kdy žadatel provádí ořez v souladu s povolením orgánu ochrany přírody nebo provádí ořez například ovocných dřevin. Požadujeme tedy uvést znění podmínky s odkazem na tuto legislativu tj.: „*Žadatel dodrží zákaz ořezu dřevin v souladu se zákonem o ochraně přírody a krajiny a příslušnou prováděcí vyhláškou.*“.

K § 16 odst. 1 písm. b)

Požadujeme vyjmout tuto podmínku z minimálních požadavků pro použití hnojiv. Podmínka jako taková se netýká použití hnojiv, ale pěstování erozně nebezpečných plodin. Domníváme se, že pěstování erozně nebezpečných plodin dostatečně upravuje DZES 5 a omezení vycházející z nařízení vlády č. 262/2012 Sb. je nadbytečné. Při nejbližší novelizaci nařízení vlády č. 262/2021 Sb. by navíc bylo vhodné toto omezení zrušit.

K Příloze č. 9 – Druhy plodin podle § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. a) a podle § 12 odst. 4 až 7

Navrhujeme do seznamu plodin zařadit topinambur, který se využívá jako myslivecká plodina a je přínosný pro zvěř i hmyz. Tato plodina se pěstuje na jednom pozemku i desítky let bez přerušení a za současných podmínek toto není možné bez zrušení porostu po pěti letech.

Předem děkuji za důkladné zvážení našich zásadních připomínek.

S pozdravem

Mgr. Ing. Jaroslav Šebek
předseda ASZ ČR